

zało się niezbędnem lub stosownem użycie środka przewozowego droższego.

§ 12. Znacząca może żądać wynagrodzenia za pracę. Należność tę ustala się według długości czasu użytego na pracę, potrzebną do wydania opinii, oraz według stopnia poniesionego trudu, ewentualnie też z uwzględnieniem wydatków, które znacząca ponieść musiał poza kosztami przejazdu (§ 11).

§ 13. Jeśli znacząca, wezwany przez władzę skarbową, stawił się w miejscu, przez nią wyznaczonym, ale czynności, do której go wezwano, nie wykonał na skutek oznajmienia urzędnika, kierującego ustaleniem wartości, że udział znaczący nie jest potrzebny, lub na skutek innych przyczyn, od znaczący niezależnych, to może żądać zwrotu wydatków, które ponieść musiał (§ 11 i 12).

§ 14. Żądanie wypłacenia należności, przewidzianych w §§ 11 i 12, winien znacząca zgłosić zaraz po wydaniu opinii — należności zaś, określonej w § 13, zaraz po stwierdzeniu, że wydanie opinii nie nastąpi.

Jeśliby zgłoszenie w terminach powyższych nie było możliwe, winno nastąpić najpóźniej w ciągu tygodnia.

### III. Wejście w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:  
*Michalski*

Minister Sprawiedliwości:  
*w z. Z. Rymowicz*

477.

## Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych

z dnia 24 czerwca 1922 r.

w sprawie przepisów o kolejności przyjmowania ładunków, nadawanych do wysyłania oraz o wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności.

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o tymczasowem przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie pasażerów bagażu i towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich (Dz. P. P. P. № 14, poz. 152) i w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zarządza się co następuje:

### § 1.

#### I. Przepisy o kolejności przyjmowania ładunków, nadawanych do wysyłania.

Na każdej stacji poszczególnej dyrekcji naładunek do wagonów przesyłek towarowych skutecznia się według ustalonej poniżej kolejności.

Kolejności przewozów należy przestrzegać w takim porządku, aby przed pokryciem zapotrzebowań wyższej kolejności, niezależnie od czasu ich zgłoszenia, nie były ładowane towary niższej kolejności naprzykład: jeżeli w ciągu danego dnia, z powodu braku wagonów, nie mogły być pokryte wszystkie zamówienia, to pozostałe niepokryte przenoszą się na następny dzień i mają pierwszeństwo przed zgłoszonymi później zapotrzebowaniami jednakowej lub niższej kolejności; jeżeli jednakże na następny dzień będą zgłoszone zapotrzebowania wyższej kolejności, to powinny być zaspokojone przed pozostałymi z poprzednich dni niższej kolejności.

#### Lista kolejności ładunków:

1. a) Ładunki wojskowe t. j. takie, których nadawcami i odbiorcami są urzędy wojskowe i które przewożą się za listami transportowymi;  
b) ładunki na potrzeby wojska (t. j. takie, których nadawcą jest osoba lub instytucja prywatna, odbiorcą zaś wyłącznie instytucja wojskowa); przewożone za zwykłymi listami przewozowymi, lecz na zasadzie specjalnych zezwoleń władzy wojskowej. Jeżeli nadawcą będzie instytucja rządowa—zezwoleń takie są zbędne.
2. a) Ładunki, adresowane na imię dyrekcji kolejowej oraz ładunki przeznaczone do naprawy taboru kolei państwowych i adresowane do fabryk, uskuteczniających tę naprawę, pod warunkiem dołączenia przez nadawcę do każdego zwykłego listu przewozowego odnośnego zezwolenia Ministerstwa Kolei Żelaznych lub też dyrekcji kolejowej;  
b) słupy telegraficzne, oraz wszelkie artykuły instalacyjne telegraficzne i telefoniczne, nadawane i otrzymywane przez urzędy Ministerstwa Pocz i Telegrafów za zwykłymi listami przewozowymi;  
c) rzeczy i sprzęty domowe pracowników kolejowych przy nominacjach i tranzlokacjach służbowych.
3. a) Węgiel kamienny i brunatny nadawany przez kopalnie do wszystkich stacji tak wewnątrz kraju jak i zagranicę bez względu na osobę odbiorcy; koks i brykiety;  
b) adresowane do kopalń, szaber, drzewo kopalniane (stemple, deski, fele, okorki, kapy), środki wybuchowe (strzeliwo) i karbid;  
c) nadawane do kopalń okrągłaki na zasadzie zezwoleń urzędu górniczego;  
d) nadawane przez kopalnie, rafinerje lub składy centrale i przewożone za zwykłymi listami przewozowymi: ropa, ropał, mieszanka opałowa, benzyna i olej gazowy, oraz adresowane do kopalni lub rafinerji: świdry, rury żelazne i betonowe, beczki puste, wszelki tabor kolejek przenośnych, szyny, przybory kolejkowe i części zapasowe taboru kolejowego;  
e) nadawane pod adresem hut żelaznych, cynkowych i ołowianych rudy, szlaki, topniki (ka-

- mień wapienny i dolomit), złom (szmelc) ferromangan, materiały ogniotrwałe.
4. Nadawane za zwykłymi listami przewozowymi przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego lub przez Naczelny Nadzwyczajny Komisarjat do walki z epidemjami, jak również wysyłane przez kogokolwiek bądź pod adresem tych instytucji: maszyny dezynfekcyjne, także aparaty i przyrządy, urządzenia szpitalne, środki dezynfekcyjne i lecznicze, służące do zwalczania epidemji.
5. a) Żyto, pszenica, jęczmień, owies, bobik, fasola, groch, peluszką, gryka, proso, soczewica, kukurydza, bób, wyka, rzepak ozimy i letni, łubin, saradela i przetwory tych ziemiopłodów. Ziemiaki, przetwory ziemniaczane, jako to: krochmal, płatki ziemniaczane, suszonka i inne;
- b) ryż, śledzie, konserwy wszelkie, herbata, cukier, kawa, kakao, cykorja, marmelada, mięso i przetwory mięsne, ryby świeże, tłuszcze jadalne, zwierzęce i roślinne, nabiał, drób, jaja i wody mineralne;
- c) parafina, świece, zapalki, soda, mydło, lój surowy i topiony, odpadki łożu, wyroby metalowe do użytku domowego, skóry wyprawione na obuwiu, obuwiu gotowe, wyroby włókiennicze, nici, bielizna, ubrania, worki, przedmioty, służące do opakowania (beczki, skrzynie, szpagat, papier);
- d) nafta i sól przewożone za listami przewozowymi, wydawanymi przez odnośne Ministerstwa;
- e) tytuń w liściach, nadawany pod adresem państwowej fabryki wyrobów tytuniowych oraz wyroby tytuniowe pod adresem państwowych fabryk lub magazynów wyrobów tytuniowych, jak również za zezwoleniami Generalnej Dyrekcji monopolu tytuniowego względnie izb skarbowych lub urzędów skarbowych dla akcyz i monopolów państwowych pod adresem fabryk prywatnych;
- f) spirytus w beczkach, nadawany pod adresem rektyfikacji, puste beczki po spirytusie, nadawane pod adresem gorzelni i rektyfikacji;
- g) kości, maczka kostna, fosforyty;
- h) wszelkie nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze i także maszyny, maszyny młynarskie, kamienie młynarskie, maszyny do wydobywania torfu i dreny (sączki);
- i) drzewa ogrodowe i parkowe, sadzonki także i leśne, warzywa i jarzyny ogrodowe, jak również wszelkie nasiona siewne traw i warzyw oraz leśne i ogrodowe;
- k) ładunki przewożone pod adresem fabryk lub zakładów, pracujących bezpośrednio na potrzeby wojska (stosownie do wykazu tych fabryk, zakomunikowanego Ministerstwu Kolei Żelaznych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych).
6. Ładunki wszelkiego rodzaju, wywożone za granicę przez Gdańsk według norm, ustalonych przez Ministerstwo Kolei Żelaznych.
- U w a g a. Ładunki, wyszczególnione w wykazach towarów, których wywóz jest zabroniony, przewożone są na zasadzie zezwoleń Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu.
7. Ładunki przemysłowe:
- a) rudy wszelkie, piryty;
- b) drzewo celulozowe, celuloza, masa drzewna, masa gazowa, kamień wapienny, kaolina, obcinki z papieru, szmaty, żywica, alun, papier wszelkich gatunków;
- c) wapno palone;
- d) następujące surowce przemysłu hutniczego: żelazo, cynk i ołów w stanie surowym lub walcowanym;
- e) następujące surowce przemysłu metalowego przetworczego, surowiec odlewny i szematyczny, surowiec żelazny i lejarski, żelazo walcowane, stare żelazo (fragment), odlewy i obrabiarki;
- f) cement;
- g) maszyny, narzędzia i materiały budowlane przemysłowej produkcji: cegła, dachówka, łupek asbestowy, papa dachowa, drzwi, okna, posadzki, piece, szkło tafłowe, wyroby cementowe i betonowe;
- h) saletra, kwas siarczany, siarkowy i azotowy, amoniak, soda amonjalna i kaustyczna, sól Glauberska, chloran potasu, chlorek;
- i) drzewo osikowe;
- k) wełna, bawełna, juta, len, konopie, przędza, barwniki;
- l) piasek dla hut szklanych, szkło, glinika ogniotrwała, gotowe wyroby ogniotrwałe;
- m) drzewo bukowe i materiał tarty stolarski dla fabryk mebli, meble lub części składowe mebli;
- n) żelazo handlowe, wyroby żelazne i metalowe, maszyny;
- o) melasa, chmiel i stód;
- p) gudron, wazelina, oleje smarowe, różnych gatunków, asfalt i koks naftowy;
- r) skóry i garbniki;
- s) materiały izolacyjne (płyty i łupiny z kamienia korkowego, masa izolacyjna i t. p.), używane do izolacji kotłów, maszyn, zbiorników i przewodów parowych.
8. Drzewo opałowe i torf.
9. Ładunki wszelkiego rodzaju, wywożone za granicę inną niż przez Gdańsk drogą, według norm, ustalonych przez Ministerstwo Kolei Żelaznych.
- U w a g a. Ładunki, wyszczególnione w wykazach towarów, których wywóz jest zabroniony, przewożone są na zasadzie zezwoleń Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu.
10. a) Drzewo budulcowe okrągłe i tarte, nadawane pod adresem urzędów Ministerstwa Robót Publicznych;
- b) kamień okrągły, łupany i obrobiony, szaber (szuter) i żwir, nadawane za zezwoleniami urzędów Ministerstwa Robót Publicznych.
11. Artykuły żywnościowe, niewymienione w kolejności 5 oraz pasza wszelka (melasa, makuchy, otręby, siano i słoima prasowane i t. p.).
12. Drzewo do tartaków i tym podobnych zakładów obróbki drzewa.
13. Wszelkie inne ładunki.

Podawanie wagonów do przewozu osadników i ich mienia, zwierząt domowych, oraz innych ładunków, co do których istnieją, lub będą ogłoszone specjalne przepisy przewozowe, należy skutecznie na zasadzie tych specjalnych przepisów, poza kolejnością według norm Ministerstwa Kolei Żelaznych.

Zezwolenia, o których mowa w poszczególnych punktach listy kolejności, wydane przez odnośne Ministerstwa lub urzędy, należy wklejać do grzbietu książki cedułów. Zezwolenia te są ważne w ciągu miesiąca, na który zostały wydane.

W wypadkach, w których ładunek korzysta z odpowiedniej kolejności dzięki temu, że jest wysyłany pod pewnym określonym adresem—zawiesza się moc artykułu 73 przepisów przewozowych, obowiązujących na kolejach polskich (Dz. U. R. P. z 1920 r. № 16, poz. 82), z wyjątkiem przysługującego nadawcy prawa do żądania zwrotu ładunku na stację nadawczą.

Przesyłki pośpieszne i drobne przewożą się poza kolejnością w granicach specjalnych norm, ustalonych przez poszczególne dyrekcje.

Ładunki, przybywające z zagranicy, niewyladowane do magazynów komór granicznych, również przewożą się poza kolejnością.

Niniejsze przepisy nie stosują się do przewozów uskutecznianych w wagonach cysternach i w innych wagonach specjalnych, oraz wagonach granicznych (powracających na koleje macierzyste), w których ładunki przewożone być mogą na zasadzie wskazówek Ministerstwa Kolei Żelaznych, jak również w wagonach wydzielonych dla przewozu gospodarczych ładunków kolejowych.

Ministerstwo Kolei Żelaznych i dyrekcje kolejowe mają prawo w wypadkach szczególnej wagi, według swego uznania, zezwalać na podawanie wagonów dla przewozu poszczególnych przesyłek ze wskazaniem odpowiedniej kolejności.

## II. Przepisy o wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności.

Ministerstwo Kolei Żelaznych na podstawie wniosków Komisji Międzyministerjalnej wyznacza poszczególnym dyrekcjom przeciętne dzienne normy ładunku dla oddzielnych kategorii ładunków.

W granicach tych norm dyrekcje kolejowe ustalają na dany okres czasu normy ładunku na poszczególnych oddziałach i dla poszczególnych kategorii towarów. O ile dyrekcje nie otrzymają zawczasu wskazówek co do norm, otrzymanych na dany miesiąc, zachowują swą moc normy z poprzedniego okresu.

W razie ograniczeń przewozowych lub braku wagonów wskutek czego przedstawione przez nadawców zezwolenia nie mogą być pokryte, zawiadomcy stacji powinni uczynić o tem we wspomnianych dokumentach adnotację, ze wskazaniem w razie ograniczenia przewozów № depeszy ograniczającej i terminu trwania ograniczenia oraz przyłożyć stempeł z nazwą stacji i datą uczynienia adnotacji.

Przekroczenia dziennych norm ładunku dopuszczalne są przy ładowaniu tylko w granicach 25% poszczególnych norm z tem jednakże, aby w ciągu

bieżącego miesiąca ładunek nie przewyższał normy, określonej na ten okres czasu dla odpowiednich ładunków. O wszelkich ograniczeniach lub przerwach ładunku towarów, odnośne dyrekcje kolei państwowych podają do wiadomości ogólnej, za pomocą stosownych ogłoszeń wywieszanych na stacjach.

### § 2.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 15 lipca 1922 r. Z dniem 15 lipca 1922 r. tracą swą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy w tym przedmiocie (Dz. U. R. P. z 1921, № 86, poz. 630; r. 1922, № 11, poz. 99 i № 39, poz. 332).

Minister Kolei Żelaznych:  
*Ludwik Zagórny-Marynowski*

Minister Skarbu:  
*Michalski*

Minister Przemysłu i Handlu:  
*Stefan Ossowski*

## 478.

### Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych

z dnia 26 czerwca 1922 r.

**o tymczasowej bezpośredniej komunikacji osobowej, bagażowej i towarowej między stacjami polskiej części Śląska Górnego a stacjami kolei polskich, leżących poza Śląskiem Górnym (włączając w to stacje, położone na obszarze W. M. Gdańska).**

Na mocy dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. o tymczasowym przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawa wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu i towarów oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich (Dz. P. P. P. № 14, poz. 152) oraz art. 438 Polsko-niemieckiej konwencji górnośląskiej (Dz. U. R. P. r. 1922, № 44, poz. 371) i w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zarządza się co następuje:

### Komunikacja polskiej części Śląska Górnego z resztą Polski.

**Tymczasowa Taryfa kolejowa na przewóz osób, bagażu, przesyłek nadzwyczajnych, zwłok, towarów i zwierząt żywych w komunikacji**

**między**

a) stacjami polskiej części Śląska Górnego

a

b) stacjami kolei polskich, leżących poza Śląskiem Górnym (włączając w to stacje, położone na obszarze W. M. Gdańska).

**Ważna od dnia objęcia kolei na polskim Śląsku Górnym.**